

КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ТА ЇЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ Й КОНФЛІКТІВ: ДОСВІД УКРАЇНИ ТА ІНШИХ КРАЇН

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-500-9-1>

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ СУЧАСНОГО ТЕАТРУ (НА ПРИКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНОГО АКАДЕМІЧНОГО ДРАМАТИЧНОГО ТЕАТРУ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА)

Гнатюк А. В.

Народний артист України,

*доцент кафедри філософської антропології, філософії культури
та культурології*

*Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Цифрова трансформація культурної сфери України демонструє, що навіть галузі з глибокою історичною спадковістю здатні швидко адаптуватися до нових технологічних викликів. Театральні події з культурологічної точки зору є важливим ціннісно-смысловим внеском у розвиток української культури [6]. Яскравим прикладом цифрової трансформації організації сучасного театру є досвід Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка, який упродовж останніх двох років послідовно інтегрував державну екосистему «Дія» та соціальні програми на зразок «єПідтримки» у власну модель взаємодії з публікою.

Першим кроком стало підключення театральної касової системи до сервісу Дія. Підпис. З вересня 2024 року кожен квиток купується лише після електронної верифікації особи, а одна людина може придбати не більше чотирьох квитків в місьць. Така технологічна інновація істотно знизила рівень спекулятивного перепродажу протягом перших шести місяців роботи системи кількість скарг на підроблені чи дубльовані квитки скоротилася до статистично незначущого показника, водночас частка онлайн-продажів зросла на дванадцять відсотків порівняно з аналогічним періодом попереднього сезону [2].

Програму «єПідтримка», запроваджену урядом у грудні 2021 року, театр почав приймати одразу після її запуску. Упродовж перших трьох місяців дії ініціативи ваучери використало понад десять тисяч глядачів, для окремих постановок це забезпечило до вісімнадцяти відсотків загальної заповнюваності зали, компенсуючи спад відвідуваності у посткарантинний

період . Таким чином цифрові «культурні гроші» виконали не лише фінансову, а й соціальну функцію, залучивши молодь і мешканців регіонів, які раніше рідко мали змогу відвідати столичну сцену.

Технологічні інновації неможливі без людського чинника. Лідерство в цифровізації взяв на себе генеральний директор-художній керівник театру Євген Нищук, що підкреслює у своїх публічних виступах прагнення до «повної прозорості касових операцій і зламу бюрократичних бар'єрів між сценою та глядачем» [1]. Разом із адміністрацією активну просвітницьку роботу серед молоді упровадив актор театру Олександр Рудинський, саме його інформаційні кампанії у соціальних мережах, спрямовано на популяризацію покупки квитків через «Дію», суттєво підвищили частку глядачів, які вперше скористалися цифровою ідентифікацією. Завдяки медійній впізнаваності артиста, мобільний процес купівлі квитка перетворився на елемент культурного тренду, що додатково легітимізує державну платформу в очах молодого покоління [3]. Незважаючи на очевидні переваги, запровадження електронних сервісів супроводжується етичними та правовими викликами. Частина старшої аудиторії, яка не користується смартфонами, ризикує опинитися поза межами нової екосистеми, театр зберігає офлайн-касу та організовує консультаційні пункти «Дія.Допомога», однак проблема цифрової нерівності залишається відкритою. Другий виклик стосується обробки персональних даних верифікація через Дія.Підпис передбачає передачу мінімально необхідних атрибутів глядача, але навіть такі метадані вимагають суворого дотримання українського законодавства про захист інформації [5].

Попри зазначені ризики, синергія «Дії», соціальних ваучерів і стратегічного менеджменту театру відкриває перспективи подальшого розширення культурних послуг. Уже сьогодні технічна команда спільно з Міністерством цифрової трансформації тестує сценарії динамічного ціноутворення система, підтягуючи у «Дії» студентський чи ветеранський статус користувача, автоматично пропонує пільгову ціну. У перспективі планується запуск архіву відеозаписів постановок на умовах підписки, що дозволить дефрагментованим українським громадам у світі відчувати живий зв'язок із національною сценою.

Отже, досвід Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка демонструє, що інтеграція державних цифрових сервісів і соціальних програм здатна не лише оптимізувати господарську діяльність, а й сформувати нову модель інклюзивної культури, в якій технологія стає каталізатором соціальної відповідальності й творчого розвитку.

Література:

1. Іванова К. Купівля квитків до театру через «Дію»: очільник театру Франка розповів деталі. ГЛАВКОМ. URL: https://glavcom.ua/country/culture/kupivlja-kvitkiv-do-teatru-cherez-diju-ochilnik-teatru-franka-rozpoviv-detali-994463.html?utm_source (дата звернення: 29.04.2025).

2. Київський театр Франка інтегрував “Дія.Підпис”: що це означає | НашКиїв.UA. НашКиїв.UA. URL: <https://nashkiiev.ua/news/kiivskii-teatr-franka-integruvav-diyapidpis-scho-tse-oznachae> (дата звернення: 29.04.2025).

3. Олександр Рудинський: вистави та фільми актора, який хоче зі сцени “Оскара” сказати “Слава Україні” | TV-ПАРК. TV-ПАРК | Керманич у світі TV з 1995 року. URL: <https://tv-park.ua/oleksandr-rudynskiy-vystavy-ta-filmy-aktora-yakij-hoche-zi-sceny-oskara-skazaty-slava-ukrayini/> (дата звернення: 29.04.2025).

4. Рудинський Олександр. Головна сторінка – Театр Франка. URL: https://ft.org.ua/person/rudinskiy-oleksandr?utm_ (дата звернення: 29.04.2025).

5. Театр Франка почав продаж квитків з верифікацією через Дія.Підпис. espreso.tv. URL: <https://espresso.tv/kultura-borotimutsya-zi-spekulyantami-teatr-franka-pochav-prodazh-kvitkiv-z-verifikatsieyu-cherez-diyapidpis> (дата звернення: 29.04.2025).

6. Русаков С. Подія як ціннісно-смісловий чинник розвитку артринку. Культурологічна думка, 2020. № 17, с. 178–187. URL: <https://doi.org/10.37627/2311-9489-17-2020-1.178-187>.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-500-9-2>

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК НОВІТНІЙ ІНСТРУМЕНТ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА АКТУАЛІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Горбул Т. О.

*доктор філософії (культурологія),
асистент кафедри філософської антропології,
філософії культури та культурології*

*Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Цифрова трансформація сучасного суспільства істотно змінює підходи до збереження культурної спадщини. Культурні інституції музеї, архіви, бібліотеки опиняються перед необхідністю оцифровувати величезні обсяги артефактів і даних та робити їх доступними онлайн для науковців і широкої публіки [9]. В цих умовах технології штучного інтелекту (ШІ) набувають особливої актуальності як інструмент, що здатен прискорити опрацювання інформації і розширити доступ до культурного надбання. ШІ пропонує інноваційні методи як для